

Polarvinteren 1978/79

skrevet i januar 2005 af Arne Hemmingsen,

Beretningen foregår da Arne boede på gården Spånbjergvej 1, Hovmarken.

Min far og mor boede stadig i på gården i Tostenæs Kobbøl, nu Hårbøllevvej 4. Dagen før jul, hentede min bror Helge dem, de skulle holde jul hos Inge og Helge på Sydsjælland.

Vi havde ca. 10 kvier i stalden hos far og mor, som far gav foder een gang dagligt. Enten medhjælperen eller jeg kom der een gang daglig, men i juledagene skulle vi så derhen og fodre 2 gange dagligt.

John (min fætter) arbejdede på et savværk i Sønderjylland. Han kom på juleferie hos os d. 23. december.

Den 27. december kom sneen væltende, i de følgende dage fik kvierne kun foder een gang dagligt. Der var lukket på vejene, så vi måtte enten gå eller køre med traktor, det tog lang tid at komme de 1½ km.

Nytårsaften var der en ko der kælvende i stalden hjemme på gården på Spånbjergvej, den fik kælvningsfeber, men dyrlægen kunne ikke komme frem.

John, medhjælperen som hed Karl, og jeg kørte om eftermiddagen til Tostenæs Kobbøl for at fodre dyrene. Mens John og Karl fodrede, gik jeg over markerne til dyrlægen for at få medicin - *dyrlægen boede på Fanefjordgade 53, Askeby* -. Der var så meget sne at tjørnehækken var væk. Vi blev ikke færdige med at malke og fodre før kl. var 20.³⁰.

Den syge ko var da bevidstløs, og Karl og jeg skulle sprøjte medicinen ind i halspulsåren, det varede længe og først efter flere forsøg lykkedes det for Karl at ramme blodåren og få sprøjtens indhold ind i blodåren. Da vi forlod stalden var koen helt bevidstløs.

Kl. 23.⁰⁰ da jeg igen var i stalden, stod koen og spiste hør, - dagen efter var hun rask.

Karl skulle møde ved militæret d. 2. januar, men kunne ikke møde på grund af sneen før den 4. januar. John kunne heller ikke forlade os - og den nye medhjælper vi skulle have, kunne ikke komme frem, og kom aldrig, men John blev hos os som landbrugsmedhjælper i 14 måneder. Far og mor måtte holde juleferie hos Inge og Helge i 2 uger i stedet for 4 dage. Det blev tøvøj nogle dage ind i januar, men vinteren kom tilbage midt i februar.

Som formand for Brugsen var der tradition for, at når regnskabet for det foregående år skulle forelægges for bestyrelsen, skulle det foregå hos formanden. Vi begyndte kl. 18.00 med 2 stk. sildemad - flæskesteg - franskbrød med ost og syltede svesker.

I 1979 var dette møde d. 15. februar. - det sneede lidt da bestyrelsen ankom. I løbet af en times tid var det snestorm. Ester Nielsen fra "Bomgården" deltog i mødet, hendes mand Niels Aage var til et møde i Stege, og ringede at han ikke kunne køre i bil på "de små veje" men kørte i stedet hjem og fik sammen med sin medhjælper en traktor og en lille kreaturvogn i gang, kom til Spånbjergvej og hentede de deltagere der skulle til vestre side af sognet. De fra den modsatte side kørte Svend Rasmussen ved skoven hjem i traktor. En af deltagerne, Gert Iversen, Askeby, havde meget svagt hjerte og måtte overnatte og blive i 4 dage. Gert og jeg sov i dobbeltsengen i soveværelset. Min kone Jenny sov disse nætter i stuen.

Disse 2 voldsomme snestorme huserede fra omkring Rønnede og mere voldsomt jo længere man kom sydover. I de 4 døgn stormen rasede kunne sygetransport kun foregå via forsvarets helikoptere.

Fanefjordhistorier

Den 17. februar talte jeg med brugsuddeleren i telefonen. Han beklagede, at de kunder som kom gående til brugsen, manglede mælk. Vi kunne ikke få afhentet mælken, ca. 6-800 liter om dagen, som vi så hældte i ajlebeholderen.

Efter samtalen med uddeleren, fik John og jeg gravet en traktor fri, sat en transportkasse bagpå traktoren, fyldte 6 mælkejunger med sødmælk og kørte over marker og gærder de 2 km til Fanefjord Brugs, - 1 unge væltede trods det, at vi havde bundet dem fast. Da vi kom til Brugsen var der via telefonen gået bud rundt i sognet. Jeg stod i Brugsens lagerbygning med et litermål og hældte mælk i små spande, skåle, gryder eller flasker. I løbet af kort tid havde jeg udsolgt, - en lærling stod ved siden af og modtog penge. Dette gentog sig i 2 dage. Min datter Hanne var dengang 12-13 år og var første dag med på traktoren. Hun gik 1 km i landsbyen og hentede Gerts hjertemedicin hos Gerts kone.

Disse 2 snestorme er de værste og mest dramatiske i mit liv.

Jonna Kjær-Nielsen
2010